

Onder d'n Kroezeboom

Kwartaaluitgave van de Historische Vereniging Old Reurle

Jaargang 32, nr. 2 (juni 2016)

Van de voorzitter

Beste leden van "Old Reurle",

Het heet een rustige periode voor "Old Reurle" doch het tegendeel is waar.

Ik ga u verklappen waar we overal mee bezig zijn.

Allereerst stel ik aan u voor ons nieuwe redactielid dhr. A. Feringa van de Haarweg. Wij wensen hem daarin een bijzondere prettige periode in onze vereniging. Wij denken een geweldige aanvulling in ons team te zullen krijgen. Dhr. Feringa succes.

Verder zijn we bezig met de gemeente Berkelland om de helft van onze archief-ruimte af te staan aan 'Inloopcentrum-ruurlo', repair café en VMK (voor mekaar team) d.w.z. dan komt er een hele interne verbouwing.

Wat u allen hebt kunnen lezen en zien in de plaatselijke media zijn enkele actieve leden van onze vereniging gestart met een Juniorproject waar tot nu toe twee scholen aan hebben deelgenomen met heel veel enthousiasme. Het geheel is nog niet afgerond maar ik durf alvast te voorspellen dat het een groot succes wordt. De andere scholen hebben inmiddels al te kennen gegeven graag aan dit project deel te willen nemen.

Ons jaarlijkse uitstapje op woensdag 25 mei gaat richting het Twentse land en belooft een leuke en interessante trip te worden.

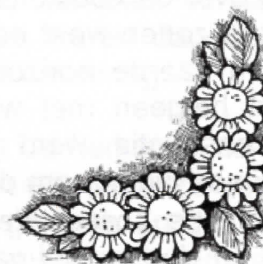
In de kas bij Anny zijn onze mensen alweer maandelijks bezig het geheel op te knappen en weer aanvullingen aan te brengen, zoals bekend kunnen onze leden dit gratis gaan bekijken. Helaas is op 27 april onze zeer gewaardeerde vrijwilliger Henk Meulenveld overleden. Ondanks zijn hoge leeftijd, was hij nog lang actief bij 'Cactus Oase'. Wij wensen zijn familie veel sterkte toe.

De Kroezeboom' hoek Eikenlaan / Borculo-seweg welke nu nog eigendom is van 'Old Reurle' willen wij weer terug doen naar de gemeente Berkelland.

I.v.m. bestuurswisselingen volgend jaar maart zoeken wij enkele kandidaat bestuursleden. Voor zover het er nu naar uitziet gaat ons tijdschrift "Onder d'n Kroezeboom" er de komende jaren er ongeveer zo uitzien als de afgelopen jaren, dat heeft ons de enquête geleerd.

Rest mij u een mooie zomer toe te wensen en tot de eerste thema-avond op 12 oktober 2016.

Met vriendelijke groet, Jaap Holtslag.

Kopij

De sluitingsdatum betreffende kopij voor 'Onder d'n Kroezeboom' nr. 3 augustus 2016. U kunt het verzenden naar: E: braakhekkewh84@gmail.com of voor het adres, zie de colofon.

Hebt u een interessant onderwerp laat het ons weten.

Met elkaar kunnen we er wellicht een interessant of lezenswaardig stukje van maken.

Op de respectabele leeftijd van 93 jaar is Henk Meulenveld ons op 27 april ontvallen. Hij was al zeer vele jaren in onze groep en gezien door zijn inzet en advies. Wij zullen hem dan ook ten zeerste gaan missen. Wij wensen Bernarda en de kinderen en kleinkinderen veel sterkte toe.

Rietdekker Jan Schepers uit Borculo heeft de eenroedige 'barg' **van een mooi instructief rieten kapje** voorzien, zie foto. Hij deed dit voor nop en wij bedanken hem ten zeerste.

De dekking is in lagen opgebouwd zodat u goed kunt zien hoe dit vroeger gedaan werd. In het kort; eerst komt er een spreilaag over de houtconstructie en om deze vast te zetten werd er een hazelnoten of wilgen gaarde horizontaal overheen gedrukt hetgeen met wilgentenen aan de dakconstructie werd vastgezet. Bij de volgende lagen, om de 30 cm. opwaarts, worden de bossen riet naast elkaar gelegd en doormiddel van gaarde en twijg weer vastgezet. Daarna wordt de boel op

dikte en schuinte geklopt. Maar gaat u zelf kijken naar de 'barg' dan wordt het u geheel duidelijk.

De laatste lezing werd verzorgd door ons lid Evert Otten, ook rietdekker en het ging dus ook over riet. Hij wist ons te vertellen dat de eerste bewoners van ons land al gebruik maakten van het materiaal dat hun ter beschikking stond om zich tegen de weersinvloeden te beschermen zoals; riet, graszoden, heideplaggen, bunt- en andere grassen, hout en taaie takken e.d.. Van de Romeinen Plinius en Vitruvius zijn geschriften gevonden met de vermelding dat in noord Europa riet en strodaken zijn.

Aan het eind van de middeleeuwen wordt een gebod uitgevaardigd in steden en dorpen om huizen en schuren **'met hart off pannendack to decken'**. (pannen, tegels, leien of hardhouten shingles.) Grote verwoestende branden waren er ook geweest in o.a. Varsseveld, september 1723 en Doesburg 1629. In Doesburg moest toen elk gezin twee leren emmers afnemen om e.v. branden te kunnen blussen en kapotte daken mochten niet meer hersteld worden met riet of stro.

Lochem en Groenlo hadden een panoven. Op het platteland bleven nog veelal de 'zachte' daken. Zie ook ons blad jaargang 8: nr. 3 en 4 over brand op boerderij Schuttenstede, Liestro en de Groes rond 1826.

Er was al wel geprobeerd om door middel van een laag leem op de daken het vuur er minder grip op te laten krijgen maar het dak eronder verging veel sneller en de leem sleet er weer af door regen en wind.

Verslag Ledenvergadering 9 maart 2016

Algemene Ledenvergadering van Historische Vereniging Old Reurle d.d. 9 maart 2016.
Bestuur aanwezig: Jaap Holtslag, Ap Schepers, Jannie Schepers, Herman Wezinkhof,
Ina Hummelink, Bert Kettelerij en Leo Besselink.
Aanwezige leden volgens presentielijst.

1. Opening en mededelingen.

Dhr. Holtslag opent de vergadering en heet ieder welkom op de laatste
thema-avond va dit seizoen.

Mededelingen:

Enquêteformulier graag terug; er is tijd tot 1 april 2016.

Mag ook digitaal.

2. Notulen van vorige vergadering d.d. 11 maart 2015: geen vragen; worden goedgekeurd.

3. Ingekomen stukken: geen

4. Jaarverslag secretaris 2015:

Jan Berends is gestopt, nog geen beslissing over reisdoel voor 2016.

Geen vragen en onder dankzegging goedgekeurd.

5. Jaarverslag penningmeester:

Vraag: Rente?

Antwoord: Op spaarrekening bedrag vastgezet voor meerdere jaren.

Balans: We denken er over na waar we het geld aan kunnen besteden.

Contributieverhoging van vorig jaar is aangepast aan buurtverenigingen en
voorkomen we dat er ineens erg verhoogd moet worden.

Begroting 2016: Kroezeboom (Borculoseweg): Arbor-Markelo controleert.

We zijn in overleg met de Bomenstichting en de gemeente Berkelland.

De boom is verzekerd via een bedrijfsverzekering:

letsel en schade, behalve bij storm.

Abonnementen: Op een aantal bladen en instellingen o.a. ECAL.

Penningmeester wordt bedankt voor het vele werk.

6. Kascontrole: Dhr. H. Kasteel geeft mede namens dhr. H. Tellinga verslag en zij dechargeren de penningmeester.

Reservelid kascontrolecommissie: Mw. M.S. Bijleveld stelt zich beschikbaar.

Dhr. H. Kasteel is aftredend.

Leden kascontrolecommissie 2016: dhr. H.Tellinga en dhr. K. Vredeveld.

7. Bestuursverkiezing: Herman Wezinkhof is aftredend en stelt zich herkiesbaar.

Met applaus wordt hij herbenoemd.

8. Rondvraag: Geen vragen

Om 20.00 uur sluit de voorzitter de vergadering.

Voor akkoord:

J.H. Holtslag, voorzitter

Het lot van de Joodse inwoners van Ruurlo

Schooljuffrouw Jeanette de Vries

Als de Duitsers op 10 mei 1940 ons land binnen vallen telt Ruurlo vijf Joodse ingezetenen. Daaronder Jeanette de Vries, al sinds 1924 schooljuffrouw op de Koekoekschool in het Ruurlose Broek. Als ze eind 1940 een 'Berufsverbot' krijgt van de Duitsers vertrekt ze naar Den Haag, waar haar moeder en broer wonen. Daar geeft ze nog enige tijd les op een Joodse lagere school, totdat ze zich in het voorjaar van 1943 moet melden in Vught. De reis eindigt een jaar later in Auschwitz.

Jan Oonk

In 'De harmonica bleef vijf jaar stil' wordt over schooljuffrouw Jeanette de Vries eigenlijk niet meer gemeld dan "van haar heeft nooit meer iemand iets gehoord". In het bevolkingsregister van Ruurlo is geen datum van overlijden te vinden en ook Laansma vermeldt in zijn boek 'De Joodse Gemeente te Borculo' niets over haar lot. Een hernieuwde speurtocht heeft toch nog heel wat aanvullende informatie opgeleverd, ook over haar naaste familie. Met helaas in de meeste gevallen een tragisch slot. Alleen haar jongere broer Benjamin de Vries overleeft de oorlog, omdat deze al in de jaren dertig met zijn vrouw naar Palestina is vertrokken. Deze Benjamin brengt het zelfs tot professor aan de Universiteit van Tel Aviv.

Jeanette is geboren op 24 november 1903 in Onstwedde, als eerste kind van Hartog de Vries en Rachel de Levie. Haar vader is op 3 september 1872 geboren in Almelo, haar moeder op 9 februari 1876 in Nieuwe Pekela. Jeanette had nog twee jongere broers: Benjamin (geb. 2 augustus 1905, Onstwedde) en Emanuel (geb. 21 mei 1907, Onstwedde). Vader Hartog vervult in die tijd verschillende functies binnen de Joodse gemeenschap in Stadskanaal en omliggende plaatsen als

Bourtange, Zuidbroek en Emmen. Zoals rebbe (godsdienstonderwijzer), gazzan (voorzanger) en sjoucheit (ritueel slachter). Later vertrekt het gezin naar Haarlem, waar Hartog ritueel slachter en opperkoster wordt. Per 15 augustus 1920 wordt vader Hartog benoemd tot voorganger en godsdienstonderwijzer in Borculo, een functie die hij met ingang van oktober van dat jaar zal vervullen. Jeanette voegt zich in april 1921 bij het gezin, mogelijk heeft ze eerst nog haar schooljaar (toen nog van april tot april) af willen maken in Haarlem.

Jeanette de Vries

Voorste rij v.l.n.r.: Gerrit Hulshof, Bertus Stegeman, Herman Velderman, Derk Stegeman. 2e rij: Dika Stegeman, Gerritje Stegeman, Reintje Halfman, Jantje Reverdink, Reintje Bloemendaal, Jenneke Bloemendaal, juf de Vries, Jantje Koopman, Hentje Stegeman, Marie Liestro. 3e rij: Jan ten Arve, Derk Stegeman, Hendrik Jan Vrugink, Dina Groot Roessink, Aaltje Groot Jebbink, Bertha Stegeman, Dina Hakken, Dika Rijkenbarg, Alie Koopman. 4e rij: mr. Gemmink, Jan Hakken, Willem Arendsen, Willem Halfman, Willem Mekking, Herman Liestro, Gerrit Jan Rijkenbarg, Derk Jan Stegeman, Jan Mekking, Herman Koopman, mr. Breukelaar.

Schoolfoto genomen op de Koekoekschool ergens in de jaren dertig van de vorige eeuw. Zittend met kind op schoot is juffrouw Jeanette de Vries

Koekoekschool in Ruurlo

In de zomer van 1923 wordt Jeanette benoemd tot onderwijzeres aan de Bruilse school. In het bevolkingsregister wordt ze op 11 juni 1923 ingeschreven in Ruurlo, op het adres van de familie Spanjar. Al in februari/maart van het daaropvolgende jaar verkast ze naar de pas opgerichte Koekoekschool in het Ruurlose Broek en daar zal ze meer dan zestien jaar trouw haar plicht vervullen. "Een lieve juffrouw", wordt ze genoemd door mensen die haar nog herinneren uit die tijd.

Hoofd van de Koekoekschool is al die jaren (sinds het eerste schooljaar 1924-1925) meester Hendrik Gemmink. Het wrange noodlot wil dat hij zich in de jaren dertig ontpopt als sympathisant van de NSB, na de oorlog wordt hij om die reden

ook geschorst als onderwijzer. Met de lotgevallen van Jeanette de Vries heeft hij echter weinig van doen gehad.

Nog even over vader Hartog de Vries: als deze in 1931 met zijn gezondheid begint te kwakkel en wordt geopereerd springt Jeanette geregeld bij om hem bij zijn werkzaamheden te assisteren. Dat levert ook nog een enkel kritisch commentaar op van een gemeentelid, omdat ze in december (als de dagen kort zijn) nog naar Borculo fietst op het moment dat de sabbat in feite al is ingetreden. Deze criticaster vreest dat dit een verkeerde indruk zal maken op de leerlingen. Met de gezondheid van haar vader komt het niet meer goed, op 6 augustus 1932 overlijdt hij in Den Haag. Mogelijk is hij dan op bezoek bij zoon Emanuel en diens vrouw Mirjam

van der Hoek, die daar wonen op het adres A. van Buerenstraat 281. Hartog de Vries wordt in Borculo begraven.

Al kort na het overlijden van Hartog de Vries vertrekt zijn vrouw Rachel de Vries-de Levie naar Amsterdam (per 12 november 1932). Daar verblijft ze nog geen twee jaar, op 6 september 1934 wordt ze ingeschreven in Den Haag op adres Oranjestraat 5. Per 19 mei 1936 trekt ze tijdelijk in bij zoon Emanuel en schoondochter Mirjam, die dan op het adres Pletterij 37 wonen. Een jaar later, op 25 mei 1937, verhuist Rachel naar Hofwijckplein 7.

Op kamers bij Kamperman

Terug naar Jeanette. Volgens het bevolkingsregister staat ze vanaf 11 juni 1923 onafgebroken ingeschreven op het adres van de familie Spanjar aan de Domineesteeg. In de praktijk blijkt dat iets anders te liggen. Volgens Dien Takke-Kamperman had ze in ieder geval de laatste jaren voor de oorlog een zit- en slaapkamer gehuurd bij haar grootouders, de familie Haverkamp aan de Dorpsstraat (later schoenenwinkel van de familie Hogevonder). Als klein meisje kwam Dien regelmatig bij haar grootouders over de vloer, waarbij ze automatisch in contact kwam met juffrouw De Vries. Eten deed Jeanette wel nog steeds bij de familie Spanjar, omdat daar koosjer werd gekookt. Want blijkbaar kwam Jeanette uit een familie die behoorlijk strikt in de leer was wat de Joodse voorschriften betreft. Dien Takke weet zich tenminste ook nog te herinneren dat op de sabbat haar tante Mien Haverkamp de kachel voor Jeanette kwam aanmaken en het licht aansteken.

Een van de mensen die haar nog herinneren uit die tijd is Wim Jenner uit Amersfoort. Zijn vader maakte deel uit van het Zestiende Grensbataljon, dat in de mobilisatietijd in Ruurlo en omgeving was gelegerd ter bewaking van de grens met Duitsland. Het gezin Jenner woonde aan de Groenloseweg, naast timmerman Klein Kranenbarg en tegenover de klom-

penfabriek. Voordat ze de woning konden betrekken logeerden ze eerst nog een paar dagen bij bakker Kranenbarg, kan Wim zich nog herinneren.

Wim Jenner krijgt in die periode bijles van juffrouw De Vries aan de Dorpsstraat en sindsdien is het contact van de familie Jenner met haar blijven bestaan. Ook hij herinnert zich haar als een lieve juffrouw. Behalve die keer dat hij tijdens een uitleg van haar zat te dagdromen. Dan wordt ze even heel boos en valt uit tegen hem. Als hij begint te huilen draai ze echter snel weer bij.

Naar Den Haag

Het zal voor Jeanette een grote slag zijn geweest wanneer de Duitsers haar per 27 november 1940 het lesgeven verbieden. Kort daarop moet ze ingetrokken zijn bij haar moeder op het adres Hofwijckplein 7 in Den Haag. Volgens Dien Takke al begin 1941. Over en weer werden met regelmaat brieven uitgewisseld tussen de families De Vries in Den Haag en Haverkamp en Spanjar in Ruurlo (de brieven voor het echtpaar Spanjar stuurt Jeanette ook via Haverkamp). Helaas zijn deze brieven niet bewaard gebleven, dat was te gevaarlijk in die tijd. Ook met de familie Jenner, inmiddels weer terug in Amersfoort, blijft ze contact onderhouden.

Uit de cartotheek van de Joodsche Raad blijkt dat Jeanette 'gesperrt' was (dat wil zeggen uitgesloten van deportatie) vanwege haar werk als onderwijzeres. Via de Joodsche Raad krijgt ze per 30 september 1941 een aanstelling als onderwijzeres aan de lagere Joodse school aan de Bezemstraat in Den Haag, anno 2015 is dit het Rabbijn Maarssenplein. Op de voormalige speelplaats van de school is ter nagedachtenis aan alle omgekomen Joodse kinderen een monument opgericht.

Volgens Dien Takke is Jeanette de Vries later (dat moet volgens haar ook nog in de loop van 1941 zijn geweest) verhuisd naar een ander adres. Dat kan kloppen.

Uit de genoemde cartotheek van de Joodsche Raad blijkt dat ze laatstelijk woonachtig was op het adres Zwetstraat 37 in Den Haag, maar dan hebben we het al over 1943. Dat is het adres van haar broer Emanuel en zijn vrouw, blijkbaar is ze bij hen ingetrokken. Mogelijk heeft dat te maken met de verhuizing van haar moeder per 24 december 1942 naar het adres Theresastraat 33a.

Waarschijnlijk heeft moeder Rachel de Vries-de Levie, net als het echtpaar Spanjar, zich in het voorjaar van 1943 moeten melden in het opvangkamp in Vught. Van daaruit wordt ze via Westerbork afgevoerd naar Sobibor, waar ze op 23 juli 1943 om het leven komt.

Klaslokaal in Vught

Ook Jeanette moet zich na een oproep van de Duitsers melden in kamp Vught (Konzentrationslager Herzogenbusch). Volgens gegevens van het Rode Kruis vindt dat plaats op 22 april 1943. Vanuit Vught schrijft Jeanette nog weer diverse brieven naar de familie Haverkamp in Ruurlo. Daaruit blijkt dat ze in het kamp nog les mag geven aan de Joodse kinderen, al klaagt ze wel dat ze niet beschikt over enig lesmateriaal. In Vught zijn aanvankelijk ook haar broer Emanuel (geb. 21 mei 1907 in Onstwedde) met vrouw Mirjam de Vries-van der Hoek en twee kleine zoontjes Naphtalie (geb. 26 januari 1939 in Den Haag) en Jehoeda (geb. 2 december 1941 in Den Haag) ondergebracht.

Volgens Wim Jenner heeft Jeanette in het voorjaar van 1943 nog een bezoek gebracht aan zijn moeder in Amersfoort (zijn vader zat op dat moment in Polen, waarnaar de Duitsers de oud-officieren in februari 1943 hadden afgevoerd). Jeanette had toen al een oproep om zich te melden in Vught en zijn moeder heeft haar daarom nog aangeboden om bij het gezin Jenner onder te duiken. Daarvan heeft Jeanette geen gebruik gemaakt omdat ze het gezin niet in gevaar wilde brengen.

Broer Emanuel

Ook het gezin van haar jongste broer Emanuel wordt eerst geïnterneerd in kamp Vught. Emanuel is op 26 november 1930 in Hilversum getrouwd met Mirjam van der Hoek. Zij is geboren op 11 november 1910 in Hilversum als dochter van de bakker Levie van der Hoek en Grietje de Haan. In de huwelijksakte wordt als beroep van Emanuel godsdienstonderwijzer genoemd.

Kort voor het huwelijk heeft Emanuel blijkbaar een nieuwe werkkring gevonden in Den Haag. Daar wordt hij per 1 augustus 1930 ingeschreven op het adres Prinsengracht 24, als ambtenaar van de Israelische gemeente. In de cartotheek van de Joodsche Raad staat hij genoteerd als hoofdbeampte bij het begrafeniswezen en als koster van de Bezuidenhout-synagoge, maar dan hebben we het al over de eerste oorlogsjaren. Ook hij was, net als Jeanette, vanuit die functie 'gesperrt'.

Kort na zijn inschrijving in Den Haag verhuist Emanuel per 3 december 1930 naar de A. van Buerenstraat 281, waar zijn vrouw Mirjam zich bij hem voegt. In de loop der tijd verhuizen ze nog naar de Pletterijstraat 38 (per 25 mei 1934) en de Schilderstraat 22 (per 2 september 1938). Hun laatste adres is Zwetstraat 37, maar toen werd het bevolkingsregister al niet meer bijgehouden. Aan de Schilderstraat wordt op 26 januari 1939 hun zoontje Naphtalie geboren. Op 2 december 1941 wordt een tweede zoontje, Jehoeda, geboren.

Het gezin van Emanuel de Vries wordt op 9 mei 1943 doorgestuurd naar Westerbork. Emanuel komt daar terecht in barak 57, van Mirjam is het nummer van de barak niet bekend. Kort na aankomst in Westerbork overlijden kort na elkaar de twee zoontjes: Naphtalie op woensdag 26 mei 1943 en Jehoeda de week daarop op dinsdag 1 juni 1943. Beide kinderen worden op hun dag van overlijden gecre-

meerd, waarna de urn wordt bijgezet op de Israëliische begraafplaats in Diemen.

In Vught heeft Jeanette dat allemaal nog meegekregen, want in haar brieven naar de familie Haverkamp in Ruurlo maakt ze melding van deze trieste gebeurtenissen. Volgens haar brieven zijn de kinderen van heimwee gestorven. Op 11 september 1943 wordt in Westerbork nog een dochtertje Judith Nechama geboren. Mirjam was dus al in verwachting toen ze zich meldde in Vught. Volgens Jenner wordt het kind door de Duitsers doodgeslagen en is moeder Mirjam gek geworden van verdriet. Volgens de officiële gegevens (zoals die te vinden zijn op www.joodsmonument.nl) is ze samen met haar ouders omgekomen op 11 februari 1944 in Auschwitz. Het transport vindt plaats op 8 februari 1944. Ze zijn ook al terug te vinden op de transportlijst van 16 november 1943, maar blijkbaar is hun deportatie toen op het laatste moment nog uitgesteld. De reden daarvan is onbekend.

Van Vught naar Auschwitz

Jeanette wordt op 3 juni 1944 vanuit kamp Vught op transport gesteld naar Auschwitz, kamp Vught wordt dan ontruimd. Het is een van de twee deportaties die rechtstreeks vanuit Vught hebben plaatsgevonden, alle andere transporten gingen via Westerbork. Volgens Dien Takke heeft ze op het station van Hengelo (Ov) nog een briefje uit de trein gegooid met daarop de tekst "Wij gaan het grote onbekende tegemoet". Via een spoorwegambtenaar is het briefje uiteindelijk bij de familie Haverkamp bezorgd, maar ook dit is niet bewaard gebleven.

Op 6 juni 1944 komt het transport aan in Auschwitz-Birkenau, ook wel aangeduid als Auschwitz II, de in 1942 gereed gekomen uitbreiding van het oudere Auschwitz I. Hier stonden de grootste en modernste gaskamers van het Duitse Rijk en in totaal kwamen hier meer dan 57.000 Nederlandse Joden, Sinti en Roma om het leven. Op 12 juni wordt de

groep waartoe Jeanette behoorde doorgezonden naar Aussenkommando Langenbilau, een van de circa veertig werkcampen rond Auschwitz. Jeanette hoort daar evenwel niet meer bij. Volgens een onbekende ooggetuige is Jeanette in de periode tussen 6 juni en 12 juni 1944 in Auschwitz omgekomen. Dat wijst erop dat bij aankomst in Auschwitz-Birkenau een selectie heeft plaatsgevonden: wie in staat was om te werken werd doorgezonden naar Langenbilau, wie (vanwege ziekte, jeugd of ouderdom) niet arbeidsproductief meer was ging naar de gaskamers. Officieel wordt haar overlijden in de Staatscourant van 27 maart 1952 gedateerd op 9 juni 1944.

Broer Benjamin naar Palestina

Zoals eerder gemeld had Jeanette nog een tweede broer Benjamin. Deze trouwt op 14 september 1932 in Amsterdam met Bertha de Beer (kort na het overlijden van vader Hartog op 6 augustus 1932). Bertha is op 1 juni 1905 geboren in Amsterdam, als dochter van de koopman Leonard de Beer en Jeannette Dinner. Bertha's moeder was de dochter van Joseph Hirsch Dünner (of Dinner), van 1874 tot zijn dood in 1911 opperrabbijn van de Joodse gemeenschap in ons land. Als beroep van Benjamin wordt in de trouwakte vermeld 'leraar aan een seminarium'.

Een jaar voor zijn huwelijk, in 1931, was hij afgestudeerd aan het Nederlands Israëliisch Seminarium in Amsterdam en had de titel moré verworven, vergelijkbaar met de doctorsgraad in de theologie. Bertha was tot haar huwelijk onderwijzeres.

Nog in datzelfde jaar 1932 brengen Benjamin en Bertha als toerist een bezoek aan Palestina. Na zijn terugkeer wordt hij voorzitter van de Nederlandse Mizrachie, waarin de Nederlandse zionisten waren georganiseerd. Dat wil zeggen tot zijn 'aliya' in 1934, waaronder de (legale) emigratie van Joden naar Palestina wordt verstaan. Deze emigratie werd door de Britse overheid (Palestina was toen een

Brits protectoraat) in beperkte mate toegestaan. In 1937 wordt hij genoemd als Nederlandse kandidaat voor het 20ste congres van de Zionisten, blijkbaar heeft hij zijn Nederlandse nationaliteit behouden. Als de oorlog uitbreekt verblijft het echtpaar in ieder geval in Palestina en dat is hun redding.

Professor in Tel Aviv

Op 20 mei 1946 keert Benjamin nog weer terug vanuit Tel Aviv naar Amsterdam, waar hij zich vestigt op het adres Weesperplein 1. Mogelijk om nadere informatie te verzamelen over het lot van zijn familieleden of om hun nalatenschap af te handelen. Zijn vrouw Bertha is dan niet bij hem. In die periode wordt hij overigens ook genoemd als waarnemer van het opperrabbinaat in Den Haag. Op 6 december 1947 emigreert Benjamin voorgoed naar Palestina.

In het boekje 'Israël 50 jaar', in 1998 uitgegeven door het NIW (Nieuw Israelisch Weekblad) staat op pag. 22 een foto van 'Professor rabbijn Benjamin de Vries die college geeft op het terrein van de Bar Ilan Universiteit, in Ramat Gan'. De foto dateert uit 1957. In het fotoarchief van NIW (beheerd door het Joods Historisch Museum) bevindt zich nog een andere foto waar hij opstaat samen met onder andere de Nederlandse ambassadeur Gideon Boissevain. Deze foto is eveneens genomen in 1957, met op de achtergrond de Bar Ilan Universiteit. Het bij-schrift bij de foto luidt: "De van oorsprong Ned. rabbijn Benjamin (Ben) de Vries (Stadskanaal 2 aug. 1905 - Amsterdam 1 nov. 1966) was hoogleraar Talmudica aan de Bar Ilan Universiteit te Ramat Gan. Hij was de zoon van Hartog de Vries en was getrouwd met de kleindochter van opperrabbijn Dünner. Hij studeerde aan het Ned. Isr. Seminarium in Amsterdam en verwierf in 1931 de titel moré, zijn doctoraal examen aan de Universiteit van Leiden legde hij in 1938 af. Hij was jeugdleider bij Zichron Ja'akov en was tot

zijn alija in 1934 voorzitter van Mizrachie. In 1932 bezocht hij Palestina als toerist. Na zijn alija werd hij onderwijzer op mizrachie-scholen en later inspecteur van de scholen in het hele land. Na de Tweede Wereldoorlog werd hij waarnemend opperrabbijn van Den Haag. In 1959 promoveerde hij in Amsterdam en werd hoogleraar Talmoed aan de Bar Ilan Universiteit. Hij werd wel genoemd de "rebbe" van de Hollandse kolonie in Israël."

Dat hij in 1959 in Amsterdam promoveert toont aan dat de banden met Nederland nooit helemaal zijn doorgeknipt. De banden blijven letterlijk tot zijn laatste ademtocht bestaan, want op 28 oktober 1966 overlijdt Benjamin tijdens weer een bezoek aan Amsterdam. Zijn laatste rustplaats is echter een graf in Israël. In 1968 brengen collega's en leerlingen van de Universiteit Tel Aviv postuum een boek uit met studies en artikelen van zijn hand met als Engelse ondertitel 'Benjamin De Vries memorial volume: studies presented by colleagues and pupils'. Het boek is verder geschreven in het Hebreeuws en telt 342 pagina's. Historie en essentie van het Joodse geloof vormen in zijn algemeenheid de hoofdthema's. Nazaten van Benjamin de Vries en Bertha de Beer zijn niet gevonden. Jeanette de Vries had in ieder geval een bijzondere broer.

Bronnen:

'De Joodse Gemeente te Borculo', S. Laansma

'De harmonica bleef vijf jaar stil', Jan Oonk en Bert Leuverink (Ruurlo, 1995)

Het Nederlandse Rode Kruis, afd. Oorlogsnazorg, Den Haag

Joods Historisch Museum, Amsterdam

Kamp Westerbork

www.allegroningers.nl

www.alledrenten.nl

www.joodsmonument.nl

www.jodeninnederland.nl

www.yadvashem.org

De 47 gewaarde erven van de Marke Ruurlo

Wat waren de erven die van oudsher stemrecht hadden in de Marke van Ruurlo? Aan de hand van de notulenboeken van de Marke te Ruurlo blijkt hoe stabiel de verhoudingen waren. Ruurlo kende 47 gewaarde erven, die in de loop der tijd grotendeels dezelfde bleven. Maar het beeld dat daarmee al-oude Ruurlose boerenfamilies over de eigen gemeenschapszaken in het dorp beslisten, moet worden bijgesteld. Een groot deel van de erven was in eigendom van notabelen van buiten Ruurlo.

Arjen van Gijssel

De Marke

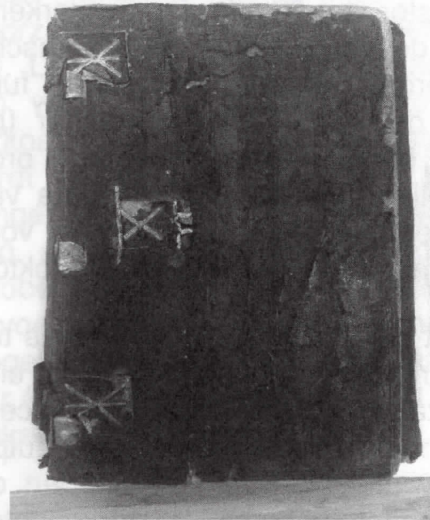
De Marke van Ruurlo was de organisatie van de geërfden, de eigenaren van erven met stemrecht ('waar'), die mochten beslissen over de gemeenschapszaken in Ruurlo. Aan het hoofd stond de Erfmarkerichter, de heer Van Heeckeren. Belangrijke gemeenschappelijke kwesties betroffen het beheer en vruchtgebruik (zoals turf, brandhout, honing, begrazing) van de woeste/gemene gronden en infrastructuur (wegen, water) in Ruurlo. Ook de kerktoren was in het bezit van de Marke.

De Marke was daarmee de voorloper van de gemeente, in een tijd (van middeleeuwen tot de negentiende eeuw) dat er nog geen burgerbestuur was. Vanaf de Franse tijd, begin negentiende eeuw nam die burgerlijke gemeente geleidelijk steeds meer taken van de Marke over. Bovendien werden steeds meer woeste gronden in cultuur gebracht, zoals de Ruurlosche broek (een aparte Marke), zeker na de verdeling van de gronden in 1832. In 1894 werd de Marke opgeheven.

Organisatie

De 'Markeboeken' van Ruurlo zijn een verzameling van vier perkamenten notulenboeken en daarnaast een stapel losse documenten. Ze bevinden zich in het Rijksarchief te Arnhem. Het oudste notulenboek bevat eigenlijk alleen het notulenverslag van een vergadering in 1623. Het notulen-

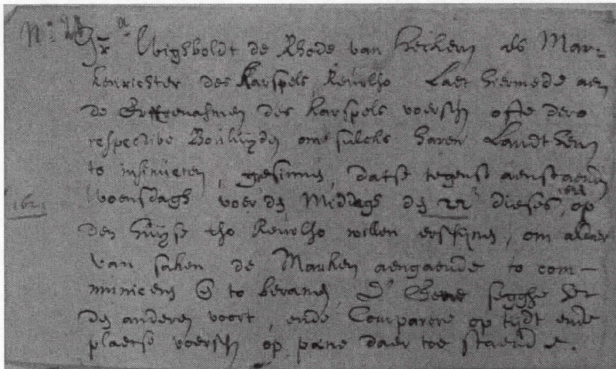
boek van 1793-1893 is aantoonbaar beschadigd door een 'granaatscherf', mogelijk veroorzaakt in de patriottische revolutionaire tijd.

Eén van de perkamenten Ruurlose markeboeken, Rijksarchief Arnhem

Volgens een 'markereglement' uit 1549 moest er minstens eens per jaar een vergadering worden gehouden. De vergadering werd steeds bijeengeroepen op initiatief van de Erfmarkerichter, de heer van Ruurlo. Deze Holtingen of Marckedagen vonden plaats in de Kerk van Ruurlo. Een enkele maal werd er op het Huis te Ruurlo vergaderd. Dat blijkt uit de schriftelijk uitnodiging voor de vergadering van 1621 door Wigboldt de Rhode van Heeckeren. Wigboldt is de echtgenoot van kasteelvrouw Agnes van Heeckeren, die in 1620

het huis van haar vader Joost van Heeckeren erf.

Uitnodiging voor een Markevergadering door Wigboldt de Rhode van Heeckeren, 1621

De vergadering werd ook afgekondigd in de kerkespraek, de mededelingen aan het eind van de kerkdienst. Een belangrijke functie was de Markeschrijver, de notulist/secretaris. Dat is bijvoorbeeld in de achttiende eeuw J.A. Luitjes, de rentmeester van het kasteel en de latere eerste burgemeester van Ruurlo. De Erfmarkerichter leidde de vergadering, de Markeschrijver notuleerde. Andere aanwezige functies waren de Verpondingsambtenaar (belastingen) en de Richter (openbare orde en plaatselijke rechtspraak). De data van de vergaderingen vielen zowel in het voorjaar (maart/april) als najaar (augustus/oktober).

Dat het niet altijd pais en vree was tussen de markgenoten onderling, blijkt uit een rechtszaak uit 1670 (bron: erfgoedcentrum Achterhoek; RA Landdrostambt Zutphen). Zeventwintig geërfders probeerden daarin hun recht te halen bij de Markerichter, de toenmalige heer van Ruurlo, Wolter de Rode van Heeckeren. Kennelijk verzuumde hij om eenmaal per jaar een markevergadering bijeen te roepen, alwaar zij dan hun stemrecht konden uitoefenen.

De jaarfrequentie werd meestal bij lange na niet gehaald. En zeker na de grondverdeling in 1832 daalde die frequentie tot nul, tot de opmaat in 1891 naar de uiteindelijke opheffing van de marke in 1894, met een laatste aantekening in het notulenboek.

Geërfders

In de verslagen per vergadering komen veelal aan het begin de namenlijsten van de aanwezigen voor. Ze werden aan het begin van de vergadering ook voorgelezen. Van tijd tot tijd worden in de notulen alle erven opgesomd, met vervolgens achter het erf de naam van de vertegenwoordiger, dan wel de vermelding: 'absent'. Dat gebeurt voor het eerst in de notulen van 1720. Het is de vroegste vermelding van een totaal aantal erven. Op dat moment zijn het er 47. Dat getal blijft tot diep in de negentiende eeuw terugkomen. In eerdere notulen worden helaas alleen de ter vergadering aanwezige geërfders genoemd, zodat niet duidelijk is hoeveel erven er in totaal waren. Zo komen de totaalstellingen uit 1670 en 1694 op een kleine dertig erven uit.

Dat er steeds redelijk wat absenties zijn, is wel duidelijk. Dat varieert van twintig tot veertig procent per keer. Men kan zich laten vervangen, wat her en der blijkt uit de vermelding van gevolmachtigden, die 'in de plaats van' een erf verschijnen.

De namen van de erven door de tijd heen blijven erg constant, hoewel er een rijk verschil aan spelwijze is. Een voorbeeld is het goed Klein Garvelink; het wordt in de loop der tijd geschreven als Klein Gerbelinck, Garverdink, Garvelinck, Garveling, Garvelink.

De Erfmarkerichter heeft naast zijn eigen 'huis Ruurlo' veel van de erven in bezit in de zeventiende en achttiende eeuw. Het gaat om zes tot acht erven, zo'n twintig procent. Maar in 1891, als de Markegronden al zo'n halve eeuw verdeeld zijn en de Mark zijn allerlaatste bezittingen verdeelt en zich daarna opheft, bezit de Erfmarkerichter verreweg de meeste stemmen, zo'n tachtig procent.

Wisselingen in de kernlijst van 47 erven

De lijst gewaarde erven lijkt in de loop der eeuwen dus redelijk constant. Dat is opvallend, want bij Marken in de omgeving blijkt dat er vaak werd gesplitst na vererving. Dan ontstonden er halve en kwart 'waren',

wat leidde tot versnippering binnen de Marke.

De notulenlijst uit 1793 staat daarmee model voor een hele periode van vermoedelijk de zeventiende tot en met de negentiende eeuw. Toch zijn er aan de randen van deze kerngroep wel een paar erven die een keer worden genoemd, maar daarna niet meer voorkomen. Het betreft bijvoorbeeld de erven Lensink en Nassau die eenmalig in het Markeboek verschijnen (1675). In de reeds genoemde rechtszaak (1670) worden de Somerie, Toitert, Hillebrants, Ten Erve en Den Paler (Paalder) als gewaarde erven opgevoerd. Op een lijst uit het gemeentearchief (1790) komen in afwijking van de Markeboeken maar liefst 49 erven voor, waaronder ook het goed Paalder en het goed Binneman. In een al wat langer gecanoniseerde ervenlijst van Jan Oonk (waarschijnlijk uit 1826) staan ten slotte net als de lijst uit 1793 47 erven, maar een paar erven (Ribbert, Garvelink) staan er niet op, terwijl een tweetal andere juist wel (Kleine Forme, de Zomp) worden genoemd. Wat blijkt?

Er is sporadisch geschoven met stemrecht (waren). In het Markeboek van 1793 wordt op verzoek van de Erfmarkerichter aan de vergadering de 'waar' van Grote Garvelink verlegd naar Kleine Forme. Op verzoek van richter Aberson gaat de 'waar' van Den Ribbert over naar Zomp. Daarmee is de lijst van 1793 weer in overeenstemming met de lijst uit 1826. In 1801 wordt ook nog zo'n overdracht goedgekeurd (van Klein Nieuwenhuis naar Binneman), maar getuige de latere geërfdenlijsten lijkt deze mutatie toch niet te zijn doorgezet.

Buitenmarkse lieden

In de hele periode is sprake van een groot aandeel (circa de helft) van grondbezitters die van buiten Ruurlo komen. Ze verpachtten hun bezit aan Ruurlose inwoners. Via vererving duiken er wel nieuwe familienamen bij deze erven op, maar het bleef invloed van buiten.

De externe grondbezitters zijn veelal notabelen. Het gaat om adel, burgemeesters,

richters en kerkelijke notabelen. Namen die worden aangetroffen zijn:

burgemeesters, uit o.a. Zutphen, Lochem: Van Hasselt, Op ten Noorth, Sölner, Crookens, Couleman, Schomaker, Hasebroek;

richters: Von Trier, Mülman te Diepen (naast Nies en Aberson in Ruurlo);

adel: familieleden van de Van Heeckerens, Van der Sluis tot Westeflier;

dominees: Aberson (Bluister), Spankern (uit Neede?), Hummelink (op Klein Nieuwenhuis), naast de eigen dominee (op het Wolsenhuis);

kerk: broederschap (St Antonij Klein Broederschap met het Geks en Schreurs Goed), eigen diaconie (Berenschot, Cortenplaats).

De Markegenoten van Ruurlo anno 1557, tekening uit de striproman Jonker Joost (2010)

Dwaze schijn

Interessante Markegenoten waren rond achttienhonderd predikant Viëtor en Berend Wildrik. Beiden patriot met revolutionaire ideeën, hadden ze een stem in de aloude Marke, omdat ze nu eenmaal op een gewaard erf woonden of eigenaar waren. Voor Viëtor was dat het Wolsenhuis en in het geval van Wildrik de Rijkenbarch. Het waren dus nieuwlichters in een oud regime. Stemmen mocht je als je bezit had. Gaandeweg was er, ook in Ruurlo, een klasse ontstaan die dat bezit met de adel deelde.

Viëtor en Wildrik legden in het revolutiejaar 1795 verklaringen in de markevergadering af, waarbij dominee Viëtor zijn stem probeerde over te dragen naar de burgerlijke

gemeente. Daar werd door de Markenoten rustig en beslist op gereageerd: afgewezen, want een stem volgde uit het bezit van een erf en was dus niet overdraagbaar naar anderen zonder instemming van de Marke.

Berend Wildrik protesteerde in 1795 op zijn beurt schriftelijk tegen allerlei eerder genomen Markebesluiten. Hij was op dat moment net terug uit ballingschap, woonde in Zutphen en was lid van de Municipaliteit aldaar. Hij vond dat de Marke niet verantwoordelijk kon zijn voor het afhoren (kascontrole en kwijting) van rekeningen van de Ruurlose Kerk en evenmin voor het afhandelen van bijstaandsverzoeken door de Franse troepen. Dit soort zaken moesten door de burgers van Ruurlo besloten worden. Volgens Wildrik leefden de *“geërfd en in eene dwaze schijn”* waarbij ze zich boven het volk *“verheven”* waanden. Wildrik liet zijn protest in het Markeboek aantekenen en ondertekende met: *‘26 October 1795, het eerste Jaar der Bataafsche Vrijheid, was getekend B. Wildrik’*.

Beide heren kregen vooralsnog geen voet aan de grond, maar de hoogtijdagen van de Marke leken met het ingaan van de negentiende eeuw wel geteld.

Oproep

Willem Elschot is door het onderzoek naar zijn Ruurlose wortels (familie Elschot) bijzonder bedreven geraakt in het raadplegen van oude handschriften over Ruurlo. Hij wil nu zijn aantekeningen per Ruurloos erf vastleggen en van al die erven een soort databank maken die uiteindelijk is te raadplegen op de site van het archief van Ruurlo. Het zou een aanvulling worden op het werk van Frits Toevank: het gaat om de voorgeschiedenis van de erven die Toevank al beschreef. Omdat het een omvangrijke klus is, zoekt Willem medestanders die willen meehelpen. Bij deze de oproep om mee te werken aan dit fraaie initiatief. Reacties kunnen worden gestuurd naar de redactie/het bestuur van Old Reurle.

De 47 gewaarde erven van Ruurlo, lijst 1793

1. Beuwkes Goed
2. Berenpas
3. Berenschot
4. Brouwers Goed
5. Cornegoor
6. Cortenplaats
7. Esselenbroek
8. Everwennink
9. Garvelink of Bluister na 1793 Groot Garvelink naar Kleine Forme
10. Geks en Schreurs Goed
11. Gotink 'op de Bruijl'
12. Gotink naast het Rijkenberg
13. Gotink modo Sikkelaar
14. Groot Elschot
15. Groote Forme
16. Groote Haar
17. Groot Nieuwenhuis
18. Hakkensteede
19. Heerkamp
20. Hiddink of Agterlo
21. De Hoeve
22. Den Hoijkert
23. Huis te Ruurlo

24. Kerkwijk
25. Kleine Haar
26. Klein Lievestro genaamt het Groes
27. Klein Nieuwenhuis
28. Klein Wiltinck
29. Langenberg
30. Lievestro
31. Het Lindenschot
32. Lusink modo de Huurne
33. Luttike Brink
34. Moleveen
35. Orsouw
36. Pasmans Goed
37. Het Rijkenberg
38. Scheperij
39. Schutten goed
40. Terhaar modo Klein Huurne
41. De Venthe
42. Voshaar
43. Waaienburg
44. Wissink
45. t Wolsenhuis
46. den Ribbert na 1793 Ribbert naar De Zomp
47. Garveling ook wel: Klein Garvelink

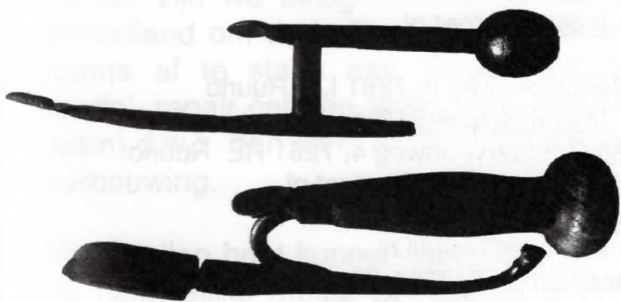
OLD HOEFSMIDSGEREEDSCHAP

Wim Huitink

Naarmate de levensloop van een mens gestadig voortschrijdt krijgt menigeen de behoefte, meer waarde te gaan hechten aan dingen uit het verleden, waarvan hij of zij meent dat deze meer aandacht verdienen dan ze tot dan toe verkregen. Wanneer dan óók nog de middelbare leeftijd gepasseerd is en nóg weer later in de tijd, kan deze behoefte maar steeds toenemen.

Dit ter inleiding van het volgende verhaaltje dat ik u niet wil onthouden:

Ik stam uit een hoefsmedenfamilie. Mijn vader met zijn broers en vele neven, grootvader, overgrootvader tot in de vierde generatie toe, zij waren gepassioneerde hoefsmeden, allen als het ware achter het aambeeld geboren.

Het vak van "Hoefsmid" zoals wij dat nu nog kennen, was enkele eeuwen vóór Christus al bekend bij de Kelten. De Romeinen nadien, besloegen echter nagenoeg geen paarden. Zij beschermden (ambachtelijk) de paardenhoeven o.a. met sandalen en zolen. De grote omslag in het hoefbeslag kwam pas halverwege de 18^e eeuw tot stand.

Al meer dan honderd jaar lagen drie exemplaren van getoond gereedschap uit lang vervlogen tijden bij ons op zolder.

Het mag bijna een wonder genoemd worden dat deze dingetjes door de tijden heen en na diverse verhuizingen niet verloren zijn gegaan. De naam, herkomst of betekenis ervan is mij, ook bij navraag onder hedendaagse hoefsmeden, steeds onbekend gebleven totdat een verzoek tot identificatie bij het Universiteitsmuseum te Utrecht opheldering bracht.

Mw. B. Aarts van de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht, conservator in de diergeneeskunde van genoemd museum, reageerde verrast en positief op mijn prangende vraag omtrent naam en betekenis van bovengenoemd gereedschap. Zij verklaarde dat ook haar instituut enkele exemplaren ervan in collectie heeft die zij: "Veegmessen" noemde en die heel vroeger een hoefsmid hanteerde om bij hoefbeslag, overtollig hoorn van de hoeven bij te werken of te verwijderen. Elke hoefsmid had er doorgaans wel 'n aantal van op voorraad liggen omdat het mesje aan de voorzijde nog al gauw stomp (bot) werd.

Voordat ik met genoemde Universiteit contact opnam had ik mijn voelhorens al uitgestoken bij de Nederlandse vereniging "Ambacht en Gereedschap" die ook veronderstelde dat het (zoals zij het noemde) stootmessen, hoefstootmessen, hoefmessen of hoefbeitels zouden zijn. Ze werden destijds door de hoefsmid zelf handmatig gemaakt en waren dan ook allemaal verschillend in uitvoering.

Het scheidt voldoening de herkomst achterhaald te hebben van iets dat al zo veel jaren op zolder heeft gelegen en dat nu eindelijk de nieuwsgierigheid ernaar wordt bevredigd.

Historische Vereniging Old Reurle: Opgericht 15 februari 1984
Sinds januari 2013 culturele ANBI instelling

- Voorzitter:** Dhr. J.H. Holtslag, Stationsstraat 10c, 7261 AD Ruurlo
T: 0573-453904 E: jh.holtslag@concepts.nl
- Secretaris:** Dhr. L.W. Besselink, Noorderweme 6, 7261 PX Ruurlo
T: 0573-452376 E: leobesselink@concepts.nl
- Penningmeester:** Dhr. A.J. Schepers, Stationsstraat 10, 7261 AD Ruurlo
T: 0573-452409 E: a.schepers@concepts.nl
- Bankrekening:** Rabobank Noord- en Oost-Achterhoek
Rekeningnummer NL48 RABO 0356 7229 96
t.n.v. Historische Vereniging Old Reurle
- Tweede voorzitter:** Dhr. A.J. Kettelerij, Borculoseweg 62, 7261 BL Ruurlo
T: 0573-452204 E: kettelerijruurlo@hetnet.nl
- Bestuursleden:** Mw. J. Schepers-Abbink, Stationsstraat 10, 7261 AD Ruurlo
T: 0573-452409 E: a.schepers@concepts.nl
Mw. I. Hummelink-Klein Brinke, Strikkersteeg 11, 7261 RW Ruurlo
T: 0573-453531 E: b.hummelink@telfort.nl
Dhr. H. Wezinkhof, Kapelweg 4, 7251 KM Vorden.
T: 0575 556427 E: wezink@planet.nl
- Organisatie jaarprogramma:** Mw. J. Schepers-Abbink, Mw. I. Hummelink-Klein Brinke
- Archeologische Werkgroep**
Coördinator: Dhr. H. Meulenveld, Vordenseweg 4, 7244 PS Barchem
T: 0573-491319 E: henk.meulenveld@wxs.nl
- Landbouwwerktuigen**
Coördinator: Dhr. D.H. Klein Brinke, Kooiersdijk 2, 7261 RB Ruurlo
T: 0573-452048 E: lireko@hetnet.nl
- Redactie**
'Onder d'n Kroezeboom': Mw. W.H. Braakhekke, Hengeloseweg 8, 7261 LV Ruurlo
T: 0573-453496 E: braakhekkewh84@gmail.com
Mw. G.M. Dijkman-Spijker, Branderveenweg 4, 7261 RE Ruurlo
T: 0573-491250 E: dijkman.spijker@hetnet.nl
Dhr. A. Feringa, Haarweg 6, 7261 LE Ruurlo
E: aferinga@xs4all.nl
Dhr. A.K. van Gijssel, Haarskamp 55, 7261 ZB Ruurlo
T: 0573-450221 E: a.k.gijssel@zonnet.nl
- Verspreiding Kroezeboom:** Mw. J. Schepers-Abbink
- Internetsite:** www.oldreurle.nl E: info@oldreurle.nl
- Archief:** In de Bibliotheek, Dorpsstraat Ruurlo, opening elke
1^e woensdagmiddag van 1 oktober-1 mei 13.30-17.00 uur
en op afspraak. E: oldreurle@gmail.com
- Contributie per seizoen:** € 16,00 persoonlijk lid, € 25,00 voor echtparen.
Bij toezending per post € 10,00 extra voor portokosten.
Kamer van Koophandel te Arnhem, inschrijfnummer 40103401
Het kwartaalblad Onder d'n Kroezeboom is ingeschreven
onder het nummer ISSN 0929-919X